Lapunk mai száma 6 oldal, ára 2 korona.

1921 JANUÁR 12. SZERDA XIX. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— | Egy hóra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség 10 20

Nyugatmagyarország

Nem szoktunk tulságosan elragadtatva lenni, ha a Quai d' Orsay szócsöve foglalkozik velünk. Megszoktuk, hogy a francia külügyi hivatal orgánuma legjobb esetben a lekicsinylés hangján beszél rólunk, többnyire pedig a gyülölet tajtékját fröccsenti ránk, mert ma sem lát bennünk egyebet a német szövetségesénél. A vasárnapi *Temps* éppen ezért kellemes meglepetésül szolgált: a nyugatmagyarországi kérdést tárgyalva, nincs benne semmi a megváltozhatatlanba való belenyugvásra való utalásból, sőt ellenkezőleg: ha figyelmeztet is arra, hogy a trianoni szerződés rendelkezései nem lehetnek többé vitásak, de épp oly nyomatékkal emeli ki, hogy a békeszerződésnek Nyugatmagyarországra vonatkozó rendelkezései „az érdekelt feleket nem akadályozhatják meg abban, hogy a határkiigazitásokra nézve, melyeket mindkét fél megfelelőbbnek fog találni, egymással megegyezzenek".

A nyár elején, amikor a magyar kormánya kényszeritő helyzet lenyügöző hatása alatt rászánta magát az elénk szabott békefeltételek elfogadására, abban a reményben küldte ki megbizottait Trianonba, hogy az entente-hatalmaknak Középeurópa békéjére vonatkozó álláspontjában változás fog beállani. Ettől a reménytől eltelve nyugodott bele a magyar közvélemény a kormány elhatározásába, amelynek egyébként bizonyos mértékben pozitiv alapot adott Millerand kisérő jegyzéke. Hét hónappal a békeszerződés aláirása után, most mutatkozott az első konkrét jele annak, hogy a hatalmak mentalitásában a középeurópai béke állandósága felől csakugyan beállott némi változás. Annyira még nem vagyunk, hogy ezt a változást a trianoni béke igazságtalanságainak fölismerésével magyarázhatnók. Az entente, amelynek ezer gondja között nem a legkisebb az örökké siró, kolduló Ausztria nyomorának enyhitése, alighanem a saját gondjainak szaporitásától akarja megkimélni magát, amikor a tárgyalások utjának nyitvahagyásával elejét óhajtja venni a magyar részről föltétlenül bekövetkező represszáliáknak, amelyek Ausztria bajait és az entente gondjait sulyosbitanák.

A nyugatmagyarországi entente-jegyzék hiteles magyarázata után — igy kell megitélnünk a Temps fölvilágositásait — Nyugatmagyarország kérdése Ausztria és Magyarország intern, házi ügyévé vált. És ezzel a kérdés megoldása is adva van: a Trianonban leszakitásra itélt nyugatmagyarországi földcsikot nem lehet leamputálni az ezeréves Magyarország testéről. Ausztriára nézve nem járhat annyi előnnyel ez a keskeny földcsik, hogy ellensulyozhatná vele azt a veszedelmet, amely makacskodása esetén fenyegetné.

Bülow herceg köztársasági elnökjelölt

Berlin, janur 11. **A német parlamenti néppárt kebelében mozgalom indult meg, hogy a legközelebbi elnökválasztáson Bülow herceget, a volt birodalmi kancellárt válasszák meg a köztársaság elnöki székébe. Bülow herceg hajlandó vállalni az elnöki tisztet.**

Lesz-e önálló magyar jegybank?

Hegedüs pénzügyminiszter a bécsi tárgyalásokról — A döntés jórészt a likvidátoroktól függ

Bécs, jan. 11. (M. T. I.) *Hegedüs* Loránt pénzügyminiszter, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, nyilatkozott a Neues Wiener Tagblatt-nak *az Osztrák magyar bank képviselőivel ma kezdődő tárgyalásokról.* Többek közt ezeket mondta a miniszter:

— *Spitzmüller* drral fogok tárgyalni. Tárgyalásaim elsősorban arra a kérdésre vonatkoznak, vajjon *Magyarország kénytelen-e már most szervezni olyan bankhivatalt, amely ideiglenesen elvállalná a bankjegykibocsátó intézet feladatát, vagy pedig kössünk-e megint olyan egyezményt az Osztrák-magyar bankkal, mint eddig, amellyel ennek a kérdésnek a megoldását Magyarország szempontjából későbbre halaszthatnák.* Remélem, hogy Ausztria és Magyarország közös nagy érdekeire és arra a kifejezett jóakaratra való tekintettel, melyet ugy a bank vezetősége, mint *a likvidátorok* részéről abban az időben tapasztaltam, amikor még nem voltam miniszter, *meg fogjuk találni a magyar kérdés kellő megoldását.*

Spitzmüller dr., a jegybank kormányzója is nyilatkozott a ma kezdődő tárgyalásokról, még pedig a következőképen:

— Tárgyalni fogjuk az Osztrák-magyar banknál való *jegybankközlet tovább folytatásának, vagy esetleges átadásának kérdését.* Ebben a pillanatban persze nem tudhatom, hogyan fognak kialakulni a tárgyalások, csak annyit mondhatok, hogy *van bázis a tárgyalásokhoz.* A kérdés megoldása természetesen nem csak tőlünk függ, henem *a likvidátoroktól is.* Egyébként a január 13-iki konferencia meg fogja világitani a likvidáció tekintetében a helyzetet. A helyzet ugyan meglehetősen komoly, reméljük azonban, hogy *áthidalhatjuk az akadályokat.*

Az alkotmányrevizió, az amnesztia és a lakbérrendelet

Budapest, jan. 11. *Tomcsányi* igazságügyminiszter ma nyilatkozott arról, milyen stádiumban vannak *az alkotmányrevizióra* vonatkozó törvényjavaslatok.

Ma még semmiféle kész tervezetünk vagy javaslatunk nincs, — mondta a miniszter — mert még csak az anyaggyüjtésnél tartunk. A kész javaslatok előterjesztése a legközelebbi jövőben nem várható.

Közölte még a miniszter, hogy az *amnesztia* dolgában eddig még egyetlen felterjesztés sem érkezett a minisztériumhoz, vagy legalább is elébe nem került.

Legutóbb különböző hirek keringtek arról, hogy a *lakásviszonyok* és a *lakbérrendezés* tárgyában miniszteri rendelet jelenik meg, többek között arról is beszéltek, hogy 45%-ig terjedő részleges lakbéremelés várható. — *Mindezek a hirek nem hitelesek* — mondta a miniszter — a munka folyik nálunk, azonban korántsem érkezett még el ahhoz a stádiumhoz, hogy terveink határozott formát öltheztek volna. Tehát mindezek a hirek csak találgatások.

Az uj ellenzék

Budapest, január 11. A *Szmrecsányi—Benitzky—Lingauer—csoport* nyilvános megalakulása azért maradt el, mert *Nyugatmagyarország* kérdésében a komoly és a disszidens képviselők között tárgyalások vannak folyamatban és ezek során a legnagyobb mértékben az egyöntetü és békés megállapodás mellett óhajtanak munkálkodni.

A Szmrecsányi-csoport tizenkét képviselőtagjának épen a fele nyugatmagyarországi képviselő, akik az ország érdekében egyöntetü megállapodásra óhajtanak jutni ebben a kérdésben. Ez volt tulajdonképen az oka, hogy a párt tényleg nem alakult meg. A kérdés elintézése után azonban ezek a képviselők politikai állásfoglalásukban fentartják maguknak a teljes szabadságot.

A nyugatmagyarországi képviselők közül *Lingauer* Albin, *Sigray* Antal gróf, *Thomas* Ferenc, *Schabel* János és *Hubert* János jelentették be eddig kilépésüket a kormánypártból. *Bleyer* Jakab és hozzátartozóinak kilépése még nincs tisztázva.

Minden minisztériumnak csak egy autója lesz

A Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt szombaton megtartott minisztériumközi értekezlet, melyen *Belitska* Sándor honvédelmi miniszter, *Hegedüs* Loránt pénzügyminiszter, *Demény* Károly államtitkár és *Márkus* Lajos vezérkari testületbeli ezredes vettek részt, a minisztertanács felhatalmazása alapján elhatározta, hogy a forgalomban levő személyszállitó autókat akként redukálja, hogy minden minisztérium hivatalos szolgálatára egy-egy autót tart üzemben, továbbá, hogy ötvenegy autót a forgalomból teljesen bevon és az előző kormányzat által megrendelt huszonhárom személyautót a szállitó cégnek visszaadja.

November 14 — országos gyásznap

Győr város felirata

Győr sz. kir. város december 20-án tartott közgyülése több bizottsági tag inditványait egyesitve elhatározta, hogy leiratot intéz a nemzetgyüléshez és a kormányhoz *a trianoni bekeszerződés napjának, november 13-nak országos gyásznappá avatása iránt.*

A felirat javasolja, hogy minden év november 13-án országos gyászünnepséget tartsanak, minden felekezet templomaiban gyászistentiszteletek legyenek, az iskolákban ne legyen tanitás és a tanárok az ifjuságnak előadást tartsanak a nap emlékezeteiről. E napon minden zenés és nyilvános mulatság eltiltassék.

Az iskolai emlékünnepeken meg kell magyarázniok az előadóknak, hogy *a magyar nemzetet nem győzték le.* Amig a fegyver a kezében volt, hősiesen ellenállott, csak mikor a fegyvert kiütötték a kezéből, akkor sikerült banditák módjára az ellenségnek az ország területének egy részére benyomulnia.

A feliratot pártolás és hasonló állásfoglalás végett megküldték *Debrecen* városának is.

VILÁGNYELVEK!
ROSE-nyelviskola
Széchenyi-utca 42

Erdély tele van besszarábiai menekültekkel

Békéscsaba, január 11. A sajtót bejarta a hir, hogy az oláhok a demarkációs vonalról három kilométernyire visszavonultak és a sorkatonaság helyét öreg népfelkelők foglalták el. A rendőrkapitányságtól, katonai parancsnokságtól és ügyészségtől vett értesülés szerint ezek a hirek teljesen alaptalanok. Annyi azonban a hivatalos jelentésekkel szemben is bizonyos, hogy *Erdély tele van besszarábiai menekültekkel*. Itt említhetjük meg, hogy értesülésünk szerint az oláhok az aradi üzletvezetőséget még nem oszlatták fel, *a magyar vasuti tisztviselők részére a hűségeskü letételére ujabb terminust tüz ki.*

Az államadóssági cimletek nosztrifikálása

A belügyminiszter utasitásai

Hegedüs Loránt pénzügyminiszternek *az államadóssági cimletek nosztrifikálására* vonatkozó rendeletével kapcsolatosan a *belügyminiszter* is rendeletet adott ki, amelyben *a nosztrifikálás végrehajtására ad utasításokat.* A rendelet többek közt ezeket mondja:

A közgazdasági élet zavartalan menetének biztositása, valamint a hadikölcsönökkel szemben a közönség köreben támadt bizalmatlanság eloszlatása céljából szükségessé vált a háboru alatt felvett és cimletekben képviselt magyar államadósságok Magyarországot terhelő részének megállapitása.

Az erre vonatkozó rendeletet a pénzügyminiszter adta ki és ehhez a belügyminiszter a következő közigazgatási rendelkezéseket füzi:

Azt a körülményt, hogy a cimletek tulajdonosa Magyarországnak magyar közigazgatás alatt álló területen lakik, helyhatósági igazolvánnyal kell igazolni. A *városi tanácsra* bárul az a feladat, hogy megállapitsa a rendeletben előirt feltételeket és *az igazolást a felek által benyujtandó nosztrifikálási bejelentés hátlapjára vezesse.*

A nosztrifikalasi kérelmek felett *bizottságok* határoznak. Egy-egy bizottsag három tagból áll.

A pénzügyi hatóságok és hivatalok az adókivetesi és behajtási munkával annyira el vannak foglalva, hogy az előreláthatólag huzamosabb ideig tartó eljáras elvegzésére nem vehetők igenybe, viszont az államkincstár erdekeinek megovása szempontjaból, közhatósági kozegnek a bizottságban való közremüködése elengedhetetlen. E körülmenyre való tekintettel a bizottsagok vezető tagjait a polgármester küldi ki. A bizottsagok mükodésének felvételére a Pénzintézeti Kozpont és az Országos Kozponti Hitelszövetkezet tüz ki határnapot. A bizottságba a polgármester nyugdijas főtisztviselőket, vagy menekült főtisztviselőket is kiküldhet.

A bizottság feladata a nosztrifikálási bejelentéseknek a cimletekkel és a jegyzékkel való *összehasonlitása* és az adatok alapján az igényjogosultságra vonatkozó összes előfeltételeknek a *felülvizsgálása.* Amennyiben a bizottság az összes előfeltételeket igazolva látja, a cimleteket erre vonatkozólag megjelöli.

A nosztrifikáláshoz rendkivül fontos közgazdasági és magánérdekek füződnek. A közgazdasági élet egyensulyának helyreállitására tett intézkedések sikere érdekében feltétlenül szükséges, hogy a bizottságok teendőiket lelkiismeretes pontossággal és minden késedelem nélkül végezzék el.

Az aktiv katonák kilepnek a Movéből

A Move polgári egyesütet — Gömbös Gyula a tényleges tisztek kilépéséről

Budapestről, jan. 11. A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A trianoni békeszerződés 112-ik cikkére való tekintettel a m. kir. honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a magyar nemzeti hadsereg hivatásos tagjai, még pedig ugy tisztek, mint altisztek és közlegények, a Move. tagjainak sorából töröltessenek. Ezáltal a Move. teljesen polgári egyesületté válik.

A »*Move*« cimü lap legutóbbi száma a következőket irja:

Katonai körökben országszerte élénk visszhangra talált a kormány azon intézkedése, mely a tényleges tiszteknek a Magyar Országos Véderő Egyesületből való kilépését rendeli el. *Gombos* Gyula, a MOVE elnöke, a következő nyilatkozatban körvonalozta az emlitett rendelettel kapcsolatban a kormány intencióit:

A honvédelmi miniszter ezen rendeletével tulajdonképen a ránkkényszeritett trianoni békeszerződésnek azt a pontját tolmácsolta, mely a hadsereg tisztjeit eltiltja a társadalmi egyesületek tagságától, azaz inkább felhivja figyelmünket e rendelkezés betartására. Minthogy nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a trianoni kényszerbékének ellenszegülhessünk, az állam és a hadsereg érdekében *szivesen eleget teszünk a honvédelmi kormány felhivásának.* A Magyar Országos Véderő Egyesületre nézve ez *nem jelent erőmegcsappanást*, mert a nemzeti hadsereg tisztikara annyira magáévá tette irányelveinket, hogy ezirányu szellemével az egyesületen kivül is feltétlen hasznára lesz a hazának is, hadseregünknek is.

Wilson veje — panamista

Mac Ado pénzügyminiszter botránya — Leleplezték a világ legnagyobb bünszövetkezetét — Newyork diktátorának bukása — Hatvannyolc ember halálával vádolják

Wilson elnökségének utolsó hónapjai világraszóló botránnyal zárulnak. Azaz: nem is botránnyal, hanem *botrányokkal.* Két olyan sötét *panama-ügy* foglalkoztatja ugyanis hetek óta az amerikai közvéleményt, amely rikitó világitásban mutatja meg: milyen naggyá nőtt a korrupció dzsungelje Amerikában, a professzor elnök dicsőséges rezsimje alatt.

Az egyik, a »kisebbik« botrány *az amerikai hajózási hivatal*, a Shippingboard üzelmeit leplezte le. *Vesztegetéssel, millió és millió dollár adópénz elkezelésével vádolják e hivatal sok magasrangu tisztviselőjét.* Amerika egyik nevezetes embere a másik után kerül bele a botrány hináros utvesztőjebe és most már nem kisebb szemelyiséget vettek gyanuba, mint a jelenlegi elnök, Woodrow *Wilson* professzor vejét, Amerika volt pénzügyminiszterét, *Mac Ado*-t, aki pedig épp most vette volna át a demokrata párt vezetését. A hires politikust azzal gyanusitják, hogy *tudott a bűncselekményekről, de elhallgatta.*

Ennél a botránynal is nagyobb hullámokat ver azonban annak a hatalmas bünszövetkezetnek a leleplezése, amely egy *Brindell nevü szakszervezeti elnök* vezetésével törvenybeütköző eszközök révén *egész Newyork épitő iparát kezében tartotta, sőt az állami, városi és kerületi választásokat s igy a hivatalok kiosztását is irányitotta.*

Brindell a központi épitőszakszervezet vezetője volt, de szociálista elveivel egyáltalán nem tartotta összeférhetetlennek a vagyonszerzést, sőt a bünös uton való vagyonhalmozást. Nincs az a »szőrosszivü kapitalista«, aki pénzért olyan könyörtelenül tudta volna *halálba kergetni az embereket*, amint ez a newyorki »elvtársa«. A módszere — *a zsarolás* volt, a közönséges és jól bevált zsarolás s hogy mindeddig nem lepleztek le, egyedül annak lehet betudni, hogy saját elvtársaival, a munkásokkal szemben ép ugy az erőszak csunya fegyverét alkalmazta, mint a vállalkozókkal szemben.

Brindell jól tudta, hogy az épitkezéseket rendesen alvállalkozók végzik, akik sulyos bánatpénzt tartoznak fizetni, ha a vállalt munkával nem birnak elkészülni a kikötött időre. Beállitott tehát a vállalkozóhoz és értésére adta, hogy pusztán tőle — Brindelltől — függ: sztrájkba lépjenek-e holnap a munkásai. Biztositotta a vállalkozót arról is, hogy nem fog kapni sztrájktörőket, s a végén nemcsak magasabb bért kell majd fizetnie a munkásainak, hanem még a bánatpénzt is elveszti. Mindettől a kellemetlenségtől pedig csak egy módon menekülhet: ha neki — Brindellnek — bizonyos összeget fizet. Ez az összeg *emeletenkint ezer dollárt* jelentett; egy-egy háznál tehát 25—30,000 dollárt. Aki szó nélkül belement az üzletbe, jól járt; aki ellenkezni próbált, — ha csak nem rendelkezett rengeteg tőkével, — hamarosan *a vagyonával fizette meg az elszántságát, csődbe jutott*, elvesztette egész exisztenciáját. *Newyorkban harminc olyan vállalkozóról tudnak, aki Brindell miatt lett öngyilkossá.*

A munkásság semmit sem tehetett Brindell ellen, mert egyszerüen *szétrobbantotta azt a szakszervezetet*, amelyik dacolni mert vele és a „sztrájktörőkből" uj szakszervezetet alakitott, amelyik aztán engedelmeskedett a parancsainak s New-Yorkban csak az kaphatott munkát az épitkezéseknél, aki Brindell embere volt. De ami ennél sokkal felháborítóbb: *a hatóságok is az ő kezében voltak*, mert Brindell *Gomperznél*, sőt *Wilsonnál* is nagyobb ur volt. Mint a legnagyobb szakszervezet vezetője, ő irányitotta a szocialista munkásság állásfoglalását a szavazások alkalmával s mert Amerikában minden hivatalos állást szavazással töltenek be, *tőle függött, ki jut be és ki marad meg New-York város hivatalában.* Egyre több és több embernek volt tehát érdeke, hogy vele jó viszonyban legyen s igy lett lassankint az egyszerü munkás New-York ura, teljhatalmu diktátora, aki még a polgármestert: Haylau urat is a markában tartotta.

Már-már azt hitték, korlátlan hatalma van, amikor hirtelen fordulat történt: egy csapat munkás — házlebontó munkások, — akiket Brindell — mert vele elleneztek — a maga embereivel helyettesitett s igy koldusbotra juttatott, elkeseredésében *bombát vetett a Wallstreet egy házára* a Morgan bankház közelében. (Erről a merényletről annak idején az európai lapok is hirt adtak.) A *bombamerényletnek 38 halottja és 200 sulyos sebesültje volt* s mert a merénylet időpontja őszszeesett a republikánusok — a szocialista-párt ellenfelének — győzelmével, a hatóságok erélyesebben kezdtek nyomozni az ügyben.

Egy hires amerikai ügyvéd, Samuel *Untermeyer* vette a kezébe az ügyet s néhány hónapi kámpány után leteritette a new-yorki dzsungel veszedelmes tigrisét, a kalandor Brindellt. Igaz, Untermeyer tulajdonképen a szocialista szakszervezeteket akarta sziven találni, de Brindellt is a börtönbe juttatta, a Wilson-rezsim erkölcseit is leleplezte s ezzel az eredménynyel nagyon meg lehetett elégedve Amerikában mindenki, aki a becsületes munka diadalát óhajtja s aki torkig volt már a «pacifista» elnök világámitó politikájával.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDÉNÉL.

Népszámlálóbiztosok figyelmébe

Azok a számlálóbiztosok, akik munkájukat befejezték, haladéktalanul jelentkezni tartoznak a közélelmezési ügyosztálynál annak bejelentése végett, hogy hány napot dolgoztak. Ugyanott megtekinthető a munkadij fokozat szerint való beosztás. Mindenki csak a tényleg munkában töltött napokat számithatja fel, különben a munkadij fokozat szerint esetleg jóval csekélyebb dijazásban részesül. Az üresen maradt lapok és házigyüjtőivek még a mai nap folyamán okvetlenül beszolgáltatandók a közélelmezési ügyosztályhoz. A községi gyüjtőivet lehetőleg tintával 2 példányban kell kiállitani, minden oldalt külön leösszegelni s a végén főösszesitést csinálni.

A népszámlálási bizottság.

Az első német itélet a háboru bünösök felett

Lipcse, január 11. Tegnap első izben hozott marasztaló itéletet a birodalmi törvényszék a háboru alatt elkövetett bünökért. Három vádlott állott a törvényszék előtt. A vád az volt, hogy 1918. októberében egy belga városkában, Lille környékén, a három katona halálos fenyegetéssel zsarolt pénzt a szállásadójától, közben ki is rabolta az egész házat. Az egyik vádlottat öt évi, a másikat négy evi fegyházra, a harmadikat két évi börtönre itélték.

Bármily bélyegzéssel ellátott bankjegyeket bevált
Farkas László
bank és tőzsdebizományos, Miklós-utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétele.
Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás.

Ujjáalakul a presbitérium

Nagy József főgondnokot holnap iktatják be hivatalába

A debreceni református egyház e hó 12-én, szerdán délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbiteri ülést tart, amelyen már a Debrecenben megválasztott uj presbiterek is résztvesznek. A szerdai ülés igen érdekesnek igérkezik. Elsősorban beterjesztik a jelentést az 1920. évi december hó 18-ikán tartott főgondnok, presbiter, pótpresbiter és egyházközségi közgyülési tagválasztás eredményéről, azután megtörténik Nagy József főgondnok eskütétele és beiktatása, majd az uj presbiterek eskütételére és beiktatására kerül a sor. A presbiteriumban egyébként is változások lesznek, Polgári Bálint presbiter elhunyt, Bányai István presbiter lemondott, továbbá megüresedett Domahidy Elemér presbiter helye is, az ő helyükre a következő pótpresbitereket hivják be. A presbiteri bizottságok megalakitását s ezek elnökei megválasztását a következő ülés napirendjére fogják kitüzni.

Az ülés egyéb fontosabb tárgyai a következők:

Szavazás a debreceni ref. egyházmegyei esperesi állásra. Az előkészitő bizottság javaslata a számüzött kolozsvári és pozsonyi m. kir. tudományegyetemeknek a debreceni m. kir. tudományegyetemmel kapcsolatos elhelyezése tárgyában. Az előkészitő bizottság javaslata a Templom-Egyesület és a debreceni Gazdasági Egyesületnek a tanyai iskolákban tartandó vasárnapi istentiszteletek tárgyában. Az egyház 1921. évi költségvetése. Egyéb ügyek.

A költő, aki hajót rabolt

Letartóztatták az ifju német irók vezérét

A berlini irodalmi köröket érdekes és szokatlan motivumu pör foglalkoztatja. Az eset középpontjában egy fiatal és nagyon talentumos iró áll, akit — sajnos — megmételyeztek a leninista tanok. Franz *Jungról*, a »*Kameraden*« szerzőjéről van szó, aki most a cuxhaveni fogházban várja sorsa eldöltét.

Jung egy idő óta részt vett *a német kommunisták* mozgalmaiban s nemrég azzal bizták meg, hogy menjen Oroszországba s tapasztalatairól számoljon be a nyilvánosság előtt. Jung nem kapott utlevelet és minden irányban zárva találta az utat Oroszország felé. Csak a tengeren juthatott volna el a fehér cár birodalmába, de nem akadt hajó, amely odaszállitotta. Egy reménye mégis volt: egy cuxhaveni gőzös, a »Senator Schröder« matrózai kijelentették előtte, hogy legközelebbi utjuk iránya alighanem valamelyik orosz kikötő lesz s ők hajlandók a költőt álruhában magukkal vinni. Jung mindenesetre a hajóra lopódzott; mint vak koldus tette meg az ut első részét, de akkor kiderült, hogy a hajó nem Oroszországba megy, hanem Izland szigetére. Jung merész tettre határozta magát. Letette szeméről a sötét pápaszemet, felkereste a kapitányt és felszólitotta, hogy szállitsa el őt Alexandrovszk kikötőjébe. Ezt a kivánságát nyilván a matrózok is támogatták, mert a kapitány némi ellenkezés után beadta a derekát és megváltoztatta a hajó rányát Alexandrovszkba. Jung a zovjet-hatóságok védelme alá helyezte a hajót, amely tényleg sértetlen állapotban tért vissza Németországba.

Jung beutazta az orosz birodalmat, jegyzeteket készitett, megirta jelentését s aztán visszatért Németországba. Alig ért azonban Berlin közelébe, a rendőrség *letartóztatta*. Bilincsbe verve vitték Cuxhavenbe, ahol tudtára adták, hogy — *sulyos rablás büntette miatt folyik ellene az eljárás. A rablást azzal követte el, hogy idegen ingóságot fenyegetésekkel ellulajdonitott.* A furcsa pört — furcsa: mert hiszen Jung egyedül aligha kényszerithette a hajó személyzetét az irányváltozásra s a hajót a szó szoros értelmében nehezen »rabolhatta« el — nagy érdeklődéssel várják a jogász körök, a fiatal német irógárda pedig mindent elkövet, hogy Jungot kiszabaditsa börtönéből.

A szenesvagonba rejtett gyermekholttest

Budapesten is nyomoznak a borzalmas szolnoki lelet ügyében

Tegnap hirt adtunk a szolnoki rendőrségnek az államrendőrség debreceni kapitányságához intézett táviratáról, amely közölte, *hogy a szolnoki pályaudvaron egy vagonban egy gyermekleány holttestét találták. A leányka fején lőtt seb volt*, amiből arra következtettek, hogy a gyermek *gyilkosság áldozata lett.*

Mint budapesti tudósitónk jelenti, a budapesti rendőrség is távirati értesitést kapott a borzalmas leletről. A távirat szerint a szolnoki teherpályadvaron január 8-án délelőtt egy teherkocsiban egy 6—8 év körüli szőke, ápolt, uri külsejü leánygyermek holttestét találták. Jobb halántékán lövés okozta seb volt A szolnoki feltevés az volt, hogy a **leánykát meggyilkolták és a holttestét a nyitott kocsiba dobták.**

A szolnoki rendőrség felhivására a budapesti rendőrség nyomozást inditott, nem jelentették-e be utóbbi időben a személyleirásnak megfelelő gyermek eltünését. Megállapitották azonban, hogy ilyen bejelentés a rendőrséghez nem érkezett.

A szolnoki rendőrség ma délelőtt ujabb adatokat a budapesti telefonérdeklődésre adni nem tudott. Ma délben azután *Keresztfalvy* rendőrfogalmazó a következő ujabb részletket jelentette:

A teherpályaudvaron egy üres szenesvagonban találták meg a leányka holttestét. Ugy a kocsiban, mint a kocsi körül **női lábnyomokat fedeztek fel**, tehát valószinü, hogy a **gyermeket gyilkosa kicipelte a pályaudvarra és ugy helyezte el a vagonban.** A holttestnek bébé-frizurája, szőke, gondozott haja van, arca szine pirosas lehetett, de most a fagyástól elkékült, a szeme kék, szemöldöke szőke, arca kerek, ajka kissé duzzadt, orra pisze, teste jóltáplált, 70—80 centiméter magas. A holttestet teljesen mezitelenül találták meg, de jól gondozott testéről igy is határozottan megállapitható, hogy *jobb családból származhatott.* Mezitláb sohasem járhatott, mert lába és körme igen ápolt. A nyomozás megállapitotta, hogy fülbevalót régóta nem viselt.

A seb pörkölt szélü. Megállapitást nyert, hogy **közvetlen közelből lőtték agyon egy 7 milliméteres Browning-pisztollyal.**

Kilétére vonatkozólag mindezideig sem Budapesten, sem Szolnokon, sem Debrecenben semmiféle adat nem merült fel. A sajtó nagy nyilvánossága talán sikeresen fog nyomra vezetni, a személyleirás után talán ezuttal is, mint oly sok esetben már, jelentkezni fognak azok, akik esetleg közelebbi felvilágositással szolgálhatnak.

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be
GÓTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECZEN,
Piac-u 38. I. em. Főposta mellett.

A budapesti tőzsde

Budapest, jan. 11.

Az értéktőzsdén ma már nem volt folytatása a tegnapi élénkségnek, a forgalom lényegesen kisebb volt, mint tegnap. Általában az egész vonalon nagy tartózkodás mutatkozott és csak egyes papirokban volt nagyobb üzlet. Arak:

Magyar hitel 2145—40, Osztrák hitel 1925—850, Jelzálogbank 515—20, Leszámitoló 848—40, Hazai bank 815—10, Angol-magyar 1080—55, Magyar-olasz 520—10, Alt. takarék 1200—10, Borsod-Misk. 4750—90, Concordia 3300—375, Bpesti gőzm 7500—725, Hungária 2950—900, Bánya és kohó 6000—5950, Salgó 8800—900, Ganz-Danub. 25600—800, Ganz-vill. 6200—300, Rima 4325—275, Schlick 1720—690, Kóburg 5000—4900, Lipták 840—790, Láng 1640—20, Brassói 5800—675, Hazai faterm. 6400—300, Nasici 18700—400, Alt. fa 3100—2950, Magyar erdő 2270—10, Országos faterm. 3290—205, Klotild 6600—900, Izzó 5950—6025—5925, Papir 4450—625, Cukor 21900, Lámpa 3700—650, Ostermelő 1410—380, Gummi 5000—200, Adria 14900, Atlantica 8450—350, Közuti 1700—685, Déli vasut 2960—850, Levante 9000, Trust 3800—860.

A valutapiac nagyjából változatlan. Napoleon 1800—1765, Font 2150—2165, Dollár 580—565, Márka 8·21—8·20, Lira 21·—20·50, Romanov 2·91—2·88, Lei 7·48—7·58, Sokol 6·67—6·71, Svájci frank 91·—91·50, Léva 6·20, Kor.-dinár 14·40—14·70, Bécsi 0·85—0·84, Lengyel márka 0·79—0·77 és fél.

Zürichi devizák.

Zürich, január 11. (Megnyitás.) Budapest 1·12 és fél, Bécs 1·42 és fél, Osztrák bélyegzett 1·—, Berlin 9·10, New York 6·18, Milano 22·75, Prága 7·45, Zágráb 4·25, Bukarest 8·05, Varsó 0·90.

ROMÁN és VEGYES
lebélyegzésü bankjegyeket
legdrágábban vásárol
RANKAI bankirodája
Debreczen, Kenyérpiac. (Degenfeld-tér 8.)
TELEFON: 209.

Debrecen város sajtópöre

Érdekes végzés a bizonyitásról

A debreceni kir. törvényszék *Ujfalussy* József dr. törvényszéki biró elnöklete alatt müködő büntetőtanácsa ma délelőtt *Zádor* Károly dr. hirlapiró rágalmazási perét tárgyalta. Az ügyészség hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt emelt vádat Zádor dr. ellen, a *Hajdaföld* czimü napilapban 1920 április 2-án megjelent, Debrecen város hatóságát sértő cikke miatt. A cikkben többek között az a kitétel is előfordul, hogy »a maceszsütő kemencék osztják a városban a hófehér, nullás lisztből készült zsidó husvéti eledelt, mig a szegény keresztény embereknek barna kenyér sem jut«. A vádirat és a város képviseletében megjelent *Miszty* Károly dr. városi aljegyző beadványa szerint ez a kitétel, de általában az egész cikk tendenciája arra irányult, hogy azt hitesse el a lakossággal, hogy a városi hatóságok a város lakosságának egyes rétegeit előnyben részesitik a többiek rovására.

A mai főtárgyaláson *Zádor* Károly dr. előadta, hogy a közellátási hivataltól, *Zöld* József tanácsnoktól kapta az információkat, amelyek szerint a zsidó hitközség két vagon nullás lisztet vásárolt a maximális árnál jóval magasabb áron Romániában. A város élelmezési hatóságai megengedték azt, hogy a két vagon lisztet fejadagjaik helyett szétosszák az egyes zsidó családok között, holott — a vádlott szerint — a helyes eljárás az lett volna, hogy a lisztet lefoglalják és a város egész lakossága között osszák szét. Különben több panaszos levelet kapott s ezek után, közérdekből irta meg a cikket.

Miszty Károly dr. városi aljegyző, mint a sértett városi hatóság képviselője kéri a vádlott megbüntetését.

A város ellátatlanjainak élelmezésére szükséges lisztmennyiség 1920 áprilisában is 38—40 vagon volt. Ha le is foglalta volna a város a két vagon lisztet, ami képtelenség és nem hatósági feladat, az két napra sem lett volna elegendő. Különben is nem lett volna méltányos eljárás, hogy a külállamból nagy áldozatokkal hozott lisztet elkobozzák. A lisztellátási hatóság teljesitette feladatát, amikor a kapott lisztmennyiségnek megfelelő élelmezési szelvényeket bevonta az egyes zsidó családoktól. Kétségtelen, hogy a cikk és tendenciája sértő a városra. Ha ugy irta volna meg Zádor dr. a cikkét, ahogy itt előadta védekezését, akkor nem lett volna sértő.

Ujfalussy elnök megkérdi a vádlottól, hogy a valódiság bizonyitását illetőleg van-e valami előadnivalója.

Kádár István dr. kir. ügyész kijelenti, hogy a vádlott nem kérheti a valódiság bizonyitását, minthogy *a vádirat kézhezvétele után számitott nyolcnapi, a sajtótörvényben megszabott határidőn belül nem adott be ilyen irányu kérelmet.*

Zádor dr. nem tudta, hogy ezt igy irja elő a törvény. A rendőrség előtt történt kihallgatása alkalmával kérte ugyan a valódiság bizonyitását, de ha már elkésett vele, lemond a valódiság bizonyitásáról.

Kádár István dr. ügyész ellenzi a bizonyitás elrendelését és itéletet kér.

A törvényszék ezután itélethozatalra vonul vissza. Háromnegyedórás tanácskozás után *Ujfalussy* elnök kihirdette a törvény-

zék *végzését*, amely elrendeli a bizonyitást és e végből *a tárgyalást elnapolja*. A végzés indokolása szerint a vádlott a mai tárgyaláson csak azért mondott le a valódiság bizonyitásáról, mert ugy vélte, hogy ezzel elkésett, a törvényszék azonban megállapitja, hogy a vádlott a rendőrség előtt tett kijelentésével már a törvényszabta határidő előtt kifejezést adott ebbeli kivánságának. Igaz ugyan, hogy akkor nem jelölte meg bizonyitékait, de a törvényszék mégis ugy dönt, hogy *a valódiság bizonyitására irányuló jogától nem lehet megfosztani a vádlottat* és ezért uj tárgyalást rendel el, amelyre megidézi *Zöld* József tanácsnokot annak megállapitása céljából, hogy a liszt kiosztásának idején mennyi volt az ellátatlanok hátraléka.

DOLLÁRT
és más idegen pénzt legdrágábban veszek
SIMON GYÖRGY
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Kifosztották a kecskeméti szinészek ruhatárát

Kecskemétről jelentik, hogy a mult hét szerdáján vakmerő betörők pótolhatatlan kárt okoztak a kecskeméti szinészeknek. Ugyanis a szerdai nap folyamán belopóztak a szinházba és a férfimüvészek minden ruháját ellopták.

Szerdán este fél 6 órakor, amikor az előadásra a készülődést meg akarták kezdeni a szinészek, rémülten vették észre, hogy az emeleti férfiöltöző ki van fosztva. A megdöbbentő hirre hamarosan előkerültek a károsultak. Mezey Dénesnek, Kőrössy B. Zoltánnak, Kalma Bélának, Noszlopy Ottónak az összes ruháit, frakkokat, télikabátot s öltönyöket elrabolták s az maradt meg nekik, ami rajtuk volt.

A szerencsétlen károsultak közül többen sirógörcsöt kaptak, amikor minden vagyonukat, kenyérkeresetük nélkülözhetetlen eszközét elrabolva látták.

A betörők csak a szinházban alkalmazott vagy ott állandóan megforduló egyének lehetnek, akik a betörést fényes nappal hajtották végre.

A rendőrségen a nyomozás megindult, eddig azonban pozitiv adat nincsen. Az ellopott ruhák értéke több mint 100 ezer korona, a szinészekre nézve pedig pótolhatatlan.

A szerencsétlenül járt szinészek iránt általános a részvét a szinházlátogató közönség körében s többen tettek inditványt már, hogy a károsultakat társadalmi gyüjtéssel emeljék ki a kétségbeejtő helyzetből.

— **Svájci lapok a Máv. rendbehozásáról.** A svájci lapok behatóan foglalkoznak azokkal a törekvésekkel, melyek a Máv vonalainak és forgalmi eszközeinek rendbehozása céljából folyamatban vannak. A románok által okozott károkra való tekintettel ez a munka csak lassan haladhat. *Spannbauer* Rudolf, a magyar államvasutak gépgyárának vezérigazgatója közlése szerint — mint a Züricher Zeitung irja — a gyár havonként összesen öt mozdonyt készit és ezenfelül havonként tiz mozonyt javit a jugoszláv államvasutak részére. Ennél többet nem produkálhat, mert egyelőre még a románok által felrobbantott hidak, helyreállitása képezi a gyár legnagyobb munkáját. A vasuti kocsikat a Schlick-Nicholson gyár késziti, mely a háboru alatt 160—170 kocsit készitett havonként, most pedig az egész elmult esztendő alatt mindössze 39 teherkocsit, 19 harmadosztályu személykocsit és 10 tendert tudott elkészitení. Az utóbbi gyár is sok jugoszláv kocsit javit, minthogy a szerbek a Magyarországtól elvett kocsikat Budapesten kénytelenek kijavittatni.

Kiewet körülzárták az ellenforradalmárok

Páris, január 11. (A M. T. I. szikratávirata). A *Temps* fentartással közli néhány Kiewből érkező utasnak azt az állitását, hogy **Kiew városát minden oldalról körülfogták az antibolsevista csapatok. Kiewtől keletre, nem messze a várostól, felszakitották a vasuti sineket. Az ellenforradalmárok 26 vaggon iparcikket foglaltak le, melyeket a szovjet élelmiszerre akart becserélni a parasztoknál. Az ellenforradalmárok elfoglalták Radomyslt és Vasilkovot.**

A „Fekete csillag lovagjai"

Csókzsaroló titkos társaság Debrecenben

Kuriózumszámba menő *zsarolást kisérletről* tett feljelentést ma a debreceni államrendőrség központi ügyeletén *Haranni* Károlyné, egy idegenből ideszakadt félvilági hölgy. A büntény, amint az első pillanatban tisztán állott a rendőrség előtt, éretlen gyerekek, iskolás fiuk csinyje, de végtelenül jellemző a fenekestől felforgatott világ erkölcseire.

Haranni Károlyné egy levelet hozott a rendőrség központi ügyeletére, amelyben *halállal fenyegetik* arra az esetre, *ha nem köt ismeretséget a levél iróival*, akik a hangzatos *«Fekete csillag lovagjai»* név mögé rejtőznek. A levelet tegnap este dobták be Haranni Károlyné lakásának ablakába. Megelőzőleg, amint tényleg észrevette Haranninné, rendesen éjszakánként figyelték a házat, de esténkint hazafelémenet is lépten-nyomon találkozott fiatal emberekkel, a titokzatos banda tagjaival. Különösen azt figyelték meg ezek, hogy kik látogatják Haranninné lakását. Látogatói többször panaszkodtak is előtte, hogy távozásuk után zavarja őket a tolakodó megfigyelés. Tegnap este végre a napokig tartó zaklatás után a következő levelet kapta Haranninné:

Asszonyom!!!

Itt voltunk négy este és megfigyeltük a házat. Láttuk, mit csináltak! Ha tehát tagadni mer vagy ellenkezik, ugy *halál fia!* Holnap estére ezen helyre választ, ellenkező esetben lássa következményeit! *Egy feltétel mellett hajlandók vagyunk végzetes határozatunkat felfüggeszteni, ha ad nekünk alkalmat, hogy megismerhessük és élvezhessük az ön csókjait*, amelyeket már annyian ismertek. *Ha pedig felettes hatóságokhoz fog fordulni, vagy bennünket megfigyeltet, ugy számára csak Istennél lehet irgalom.*

(Nyolcágu fekete csillag.)

A fekete csillag lovagjai.

A boriték hátán szintén ott van a nyolcágu fekete csillag. A cim: »Haranni Károlyné« *görög betükkel van irva*, ép ugy mint alatta: *Debrecen*. Érdekes, hogy a görög nyelvben nem lévén *c* betü, a levéliró ezt egy *thétával* pótolta. A Debrecen szó *cen* szótagjából pedig kihagyta az *e* betüt. A levél, bár fogalmazása néhol hanyag és nem elég világos, kifogástalan helyesirással irt.

A rendőrség nem tartja valószinűnek, hogy az igért halálos fenyegetés bekövetkezik, mindamellett megtett minden intézkedést a szerelemzsaroló fiatalemberek kilétének felderitésére. Valószinű, hogy a nyomozás hamarosan sikerrel végződik, mert hiszen a »Fekete csillag lovagjai« gondatlan viselkedésükkel elég sok támpontot szolgáltattak a nyomozó hatóságnak.

Letartóztattak egy millios pénzhamisitó bandát

A makói rendőrség hetek óta nyomozott egy nagystilu pénzhamisitó társaság után, amely millókra menő hamis lebélyegzésü pénzt hozott forgalomba.

A rendőrségnek tudomására jutott, hogy 2—3 hetes időközökben 2 idegen ember látogatja a várost, kik féláron vásárolják össze a lakosságtól a lebélyegzetlen pénzt, vagy pedig 20—25%-ért felülbélyegezték. Hosszas nyomozás után az egyik tettest B. Kiss Pál tótkomlósi lakos személyében sikerült kinyomozni. — B. Kiss Pál néhány nap mulva — «üzlettársával» Kónya Mátyás kistarcsai asztalossal megérkezett Makóra, a hol Szabó András földmives házában szálltak meg. Igaz Ferenc, a helyi detektivcsoport vezetője — aki a nyomozást kezdettől fogva vezette — már várakozott és épen akkor taróztatta le őket, amikor egy parasztgazdának 25% levonással sima pénzért hamis lebélyegzésü pénzt akartak cserébe adni.

A megijedt hamisitók első rémületükben mindent bevallottak. A házkutatás alkalmával Kónya Mátyás házában megtalálták az alapjában véve nagyon primitiv bélyegzőt a hozzávaló megfelelő segédeszközökkel együtt. Kónya Mátyás lakásában, a szoba padlózata alá elrejtve találtak még három millió nyolcszázezer korona lebélyegzetlen pénzt is, amit a rendőrség szintén lefoglalt.

— **Magyar köztisztviselők fogyasztási Szövetkezetének közleményei:** Értesitjük tagjainkat, hogy az 1920 évi december havi szalonna járandóságaikat az ellátási jegyek megfelelő szelvényei ellenében január 12-én d. e. 9 órától kezdve a Bornyi-féle hentes üzletben (Csapó-u. Knollház) átvehetik, a következő sorrendben: *Szerdán*: d. e. a nyugdijasok és a Nyukosz tagjai, délután az itélőtábla, kir. tanfelügyelőség, törvényszék, járásbiróság, főügyészség és kir. ügyészség, *Csütörtökön* délelőtt I. sz. posta, postaigazgatóság, — délután a városi adóhivatal és a többi városi hivatal, a pénzügyigazgatóság és állami adóhivatal. *Pénteken* délelőtt egyetem, tenári- és tanitó testületek, — délután Hajduvármegye, kir. államépitészeti hivatal, kulturmérnöki hivatal, felmérési felügyelőség és helyszinelési felügyelőség. A többi testület beosztásáról külön hirdetményt fogunk közzé tenni.

Kettős házasság vádja egy férj ellen

A kommün alatti válások krónikájából

Különös ügyben kérte a budapesti rendőrség a debreceni rendőrség segitségét.

Fábián Istvánné budapesti lakos a kommün alatt elvált férjétől Fábián István 51 éves hivatalszolgától, aki azonnal feleségül vett egy Dömsödi Istvánné nevü elvált asszonyt. Fábiánné most meggondolta a dolgot, szeretne bosszut állani volt férjén és arra kérte a budapesti államrendőrséget, hogy kettős házasság miatt inditson eljárást Fábián ellen.

A budapesti rendőrség megállapitotta, hogy Fábián Debrecenbe költözött és felkérte a debreceni rendőrséget, nyomozza ki a tényállást. A debreceni rendőrség azonban nehezen teljesitheti a megkeresést, mert Fábián István már hónapokkal ezelőtt ismeretlen helyre költözött Debrecenből.

Fényüzési adó
alá nem esik még a legfinomabb szövet sem, melyet legolcsóbban
Fischer Adolf és Fiánál
szerezhet be.
Piac-utca 61. szám.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

HIREK.

— **Apponyi — az angol-magyar kereskedelmi kamara elnöke.** A Manchester Guardian Commercial jelentése szerint Budapesten angol-magyar kereskedelmi kamara fog rövidesen megalakulni. Gróf *Apponyi* Albert, a kiváló államférfi és a magyar békedelegáció elnöke van kiszemelve, hogy az elnöki állást betöltse.

— **Nagy tüzvész Péterváron.** *Kopenhágából* táviratozzák, hogy ujév éjszakaján ott nagy tüzvész pusztitott. Az Izvesztija szerkesztősége és nyomdája elpusztult. Egész sor más nyomda is a tüz martaléka lett.

— **Győr részvéte.** Győr sz. kir. város tanácsa ma érkezett átiratában őszinte részvétét tolmácsolja Debrecen város tanácsának és közönségének *Kovács* József nyugalmazott polgármester elhunyta alkalmából.

— **Az MTK hallei győzelme.** Halle-ból táviratozzák, hogy az MTK 9:2 arányban fényes győzelmet aratott a hallei Wacker fölött.

— **Megőrült a börtönben.** Annak idején megirtuk, hogy a debreceni törvényszék gyujtogatás büntettének kisérletéért halálra itélte özv. *Lengyel* Andrásné, Nagyházi Juliánna 55 éves hajdusámsoni asszonyt. A kormányzó a halálbüntetést 10 évi fegyházra változtatta át. Az elitélt asszony már a főtárgyaláson és a kegyelem kihirdetésének aktusa során is különösen fásult magatartást tanusitott. Mióta pedig megkezdte büntetése kitöltését, az elmebaj tünetei egyre jobban mutatkoztak rajta. Védője, *Aczél* Jenő dr. ügyvéd tegnap a kir. ügyészségnél előterjesztést tett Lengyelné elmebetegségének megállapitása iránt.

— **Petróleum kiosztás.** Értesitjük a közönséget, hogy a helybeli kereskedők utján fogyasztási jegy nélkül petroleum kerül forgalomba, melynek fogyasztói ára literenként 50 korona. Közélelmezési ügyosztály.

— **A »Rendőrnapok« képsorsolásán** kihuzattak a következő számok: 1468, 1523, 1667, 1312, 812. A mütárgyak a sorsjegyek ellenében a pénztárban (I. 68.) adatnak ki a hivatalos órák alatt.

— **Tusar beteg.** Berlinből táviratozzák: *Tusar* cseh követ, a volt miniszterelnök, szivbaja miatt kénytelen volt egy hamburgi szanatoriumba felvétetni magát. Állapota már javult ugyan, de hónapokra lesz szüksége, hogy felépüljön.

— **Eltünt gyermekek.** Simon Jakabné Demke barakbeli lakos ma délután 4 órakor panaszt tett a rendőrség központi ügyeletén, hogy amig betegsége miatt négy napig kórházi ápolas alatt kellett állania, gyermekei a 12 éves István, a 10 éves Piroska, a 8 éves Sándor eltüntek lakásáról. Simonné csak ma délben jött ki a kórházból. Házát üresen találta és most gyermekei felkutatására kéri a rendőrséget

— **Az »Akarat« nem épit házat, csak igér.** Az »Akarat«, magyar munkások beszerző és lakásépitő szövetkezetének működésére hivta fel a városi hatóságok figyelmét a földmüvelésügyi miniszter. Leiratában elmondja, hogy a szövetkezet szerte az országban élénk agitációt folytat, tagokat toboroz azzal, hogy házhelyet, földet szerez nekik, részvényeket jegyeztet és tagjaitól pénzt szed be. A miniszter értesülése szerint a szövetkezet egyes helyeken olyan modorban folytatja tevékenységét, amely tévedésbe ejtheti az érdekelteket aziránt, mintha működése a kishaszonbérek és házhelyek földbirtokpolitikai akciójával kapcsolatba lenne hozható. Meg kell tehát állapitani, hogy a szövetkezet magánjellegü üzleti vállalkozás, amelynek hivatalos eljárás tárgyát képező ügyekben semmi beavatkozási joga nincs, a hatóságokra semmi befolyást nem gyakorolhat, aki tehát a szövetkezetbe belép, a törvények és rendeletek szempontjából semmiféle előnyt, vagy sorrendet nem szerez.

— **Véres táncmulatság Nyiracsádon.** Az elmult vasárnap Nyiracsád község ifjusága az egyik vendéglő nagytermében táncmulatságot tartott. Ősi szokás szerint éjfél felé a hangulat mindinkább izzóvá lett, egy óra tájban pedig kitört a harc. Biró István dohánykertész, miután megelégelte a mulatságot, fia és unokaöccse kiséretében haza akart menni, mikor azonban a söntés előtt elment, Tóth János nyiracsadi lakos egy taglóval fejbeütötte. Biró Istvánt sulyos fejsebével tegnap délután beszállitották a debreceni közkórházba. Tóth János ellen a nyiracsádi csendőrőrs inditott eljárást.

— **Magyar szinész oláh haditörvényszék előtt.** Békéscsabáról jelentik: Marosvásárhelyt a »Tatárjárás« cimü operettben *Binder* Károly baritonista ezt a kifejezést használta: »Ne csókoljon nekem kezet, nem vagyok én Radu püspök«. Ezért a kifejezésért az oláh hatóságok a baritonistát haditörvényszék elé állitották.

— **Rendőri hirek.** Brüll Ernő kereskedő Piac-utcai üzletéből egy hónappal ezelőtt nagyobb mennyiségü fehérnemü tünt el. A hajduhadházi csendőrőrs a feljelentés folytán kinyomozta a tetteseket Zeke Bálintné, Nagy Lajosné és Zöldi Gáborné hajduhadházi lakosok személyében. A náluk tartott házkutatás során az ellopott tárgyak egyrésze megkerült. — Szücs Imréné Kossuth-utca 41. szám alatti lakos panaszt tett, hogy konyhaszekrényéből ismeretlen tettes 3000 korona értékü brilliánsgyürüjét ellopta. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **A gazdasági cselédek jutalmazása** tárgyában beadandó kérvények határideje e hó 15-én lejár. Felhivatnak tehát azon debreceni gazdák, kiknek szolgálatában jutalmazásra érdemes cseléd van, ezirányu kérvényeiket a gazdasági egyesület titkári hivatalához haladéktalanul adják be.

— **A Royal-kávéházban** esténkint Ruha Elemér zenekara muzsikál.

— **Margit-fürdő állandóan nyitva van.**

— **Üzleti könyvek** minden nagyságban és kivitelben kaphatók. Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papirnagykereskedésében. Nyomtatványok a legizlésesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

— **Téli női és lányka kabátokat, ruhákat, blousokat** mélyen leszállitott árakban árusitja **Frank Sándor cég, Piac 42.**

— **Legujabb** rendszerü karbidlámpa, karbid Molnár Testvéreknél.

— **Ha** olcsón akar vásárolni, menjen Havas Károly rövidáruk, szabókellékek és háztartási cikkek áruházába Bádogos 1. »Harisnyavásár«

— **Irógépek,** orvosi müszerek, varrógépek, gramofonok szakszerüen javittatnak Molnár Testvéreknél.

— **»Héra«** kézimunkaüzlet, — fehérneműjavitóval — és **Kolosné** nyakkendő-terme Simonffy-utca 5.

— **Alakittassa** kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legujabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

— **Posztó gyapjuszövetek** és szabó kellékek megbizható bevásárlási helye **Feldheim Testvérek** posztó-áruházában Király-u. 4.

Zenemü ujdonságok.

Rózsavölgyi: K
Karácsonyi albuma 75.—
Bárd:
Karácsonyi albuma 75.—
Nádor:
Dalos albuma . . . 75.—
Szinház és Divat albuma . . . . . 45.—
Tedd rá!!! táncos hármas . . . . . 20.—
Szalome keleti foxtrott . . . 25.—
és a 15%-os felár.

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor r.-t.
zenemükereskedésében.

— **A vagyonátruházási illetékről** szóló 1920. évi XXXIV. törvény. Ára 46 K. Magyarázatokkal ellátta dr. Szepesi Mihály, adóügyi tanácsos. — Kapható: Hegedüs és Sándor irod. rt. könyvkiadóhivatalában Debrecen, Piac-u. 34.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnycseppet szárit fel.

Csonka Magyarország — nem ország, Egész Magyarország — mennyország!

SZINHÁZ.

—

A szinházi irodák hirei:

Szerdán C), csütörtökön A) bér. letben a »*Csárdás királyné*« megy.

—

Robert Warwick főszereplésével az »Isten kert« cimü gyönyörü amerikai film, ma utoljára az Urániában.

A tüzes ostor, dráma az amerikai spekulánsok világából, actuális, érdekes amerikai film ma utoljára az Apollóban.

Petőfi Sándor örökbecsü költeményét »Kukoricza Jánost« (János vitéz) mutatja be holnap az Uránia. A filmet Kálmán Illés éneke kiséri. — Jegyelővétel.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irta: IVÁNYI ŐDÖN. (167.)

Mit rejtesz magadban? Szenvedtem, hogy nem jösz s most, hogy megérkeztél, reszketek előtted . . .

Veronon valami sivár rezignáció kezdett erőt venni. Arra gondolt, hogy az, aki ezt a levelet megirta, négy iszonyu, gyötrelmes napon át hagyta őt a legborzasztóbb bizonytalanságban. . . Hátha megőrültem volna ez iszonyu napok kétségei között! — emésztődött Veron magában. — Hátha megöltem volna magamat! O erre nekem elég, rettentően elég időt, módot engedett.

Mit várhat tőle, mit irhat nekt az ember, a ki megőrülésnek és a meghalásnak ily hosszu alkalmát nyujtotta volt neki — kárpótlásul azért, amit tőle elvett, a mit neki többé nem adhat vissza. Vajjon, ha felbontja a levélboritékot, nem a halálánál is roszszabb lesz-e az, amit abban talál.

Mindegy. Hirtelen leküzdte a levél iránt érzett ijedtségét és feltépte a boritékot.

A levél rövid volt. Öt sor tiszta, nyugodt, gyöngybetüs irás csak. Látszott rajta, hogy sok eltépett fogalmazás után egy jónak talált forma van benne gonddal letisztázva.

Veron, amint először átfutott a levélen, nem értette azt meg. Elolvasta másodszor . . . s aztán a papir fölött mereven nézett a levegőbe, mint aki nyitját, kulcsát keresi egy homályos kivételnek. Harmadszor is elolvasta. De nem ért egészen a végéig, midőn hangosan, élesen fölnevetett s különös módon kezdte rázni a fejét. Egyszerre falfehér lett az arca, elejtette a levelet, kezével az asztal felé kapott s végig esett a szoba-padlón . . .

Bacsó Péter ott találta leányát elnyulva a földön. Mellé térdelt, a derékfűzőt kibontotta, kezét a sziv tájékára tette s érezte halk dobogását. Elájult. Ez az egész, Anyai örökség — gondolta az öreg. Annak az idegei is felmondták a szolgálatot néha. Es megtette azokat a praktikus és egyszerü élesztési kisérleteket, amiket az anyánál elégszer gyakorolt. E közben észrevette a földön a levelet. Fölvette és olvasta.

Az arcába locsolt hideg viztől magához tért Veron. Felült, begombolta derekát s apja segitségével felemelkedett. Bágyadtnak érezte magát, de tartása biztos volt.

— Jól teszi, ha lefekszik, — figyelmeztette apja. Majd aztán kinyitom az ablakot, hogy friss levegőt kapjon. Anyjával is igy tettünk ilyenkor . . . Legyen nyugodt. Semmi baj nincs. Idegei rendetlenkednek kissé.

Veron szabadkozott:

— Nem, nem akarok lefeküdni. Köszönöm. Most már egészen jól érzem magam. Elmegyek hazulról.

Apja ráhagyta.

— Ahogy önnek tetszik.

És ott akarta hagyni lányát. Az ajtóban félig megfordult s a nélkül, hogy Veronra nézne, a vállán át visszaszólt hozzá:

— Soha sem korlátoztam önt semmi tettében.

Nem voltam házi zsarnok. Annyi szabadsága volt, amennyit önmaga adott magának. Hogy élt azzal? Nem kérdezem. Felelősséggel csak önmagának tartozik, Most sem azért szólok, mintha érzéseinek birájául akarnám magam feltolni. Nem is szólnék, ha nem látnám, hogy ön négy nap óta sokkal idegesebb, semhogy a saját értelme tudna önnek jó tanácsot adni.

Fogadjon el tőlem egyet: ne emésszé magát annyira azért az emberért. Olvastam a levelet, amit tőle kapott. Nem kérdezem, hogy mi az, amit az az ur jóvá akar tenni. Csak annyit mondok, hogy szedje össze magát s nyugodjék bele a gondolatba, hogy nem ön az első és nem is az utolsó, akinek jóvátevést igértek és akit megcsaltak. Ne adja át magát se illuziónak, se kétségbeesésnek. Az életet ugy kell venni, ahogy van: piszkosan. Majd egyszer tisztára mossák — vérben. Addig ugy éljünk benne, ahogy lehet, eleinte tisztán, aztán besározva . . . Ne emésszé magát.

Veron az asztal mellé ült — háttal az apjának. Mig az öreg beszélt: felkönyökölt az asztalra és két tenyerébe fektette az arcát.

Bacsó átment a maga szobájába s a könyvtárhoz lépett, egy munkát keresett . . . De hiába nézegette sorra a sarkok föliratát, nem talált rá a kutatott könyvre. Mintha a betük nem hagyták volna elolvostatni magukat. Hol semmit sem látott, hol meg kettősen is . . . Kápráznak a vén szemek — gondolta magában — kezdek már nem látni.

Hallotta, hogy Veron keresztül megy a szobán s elhagyja a lakást. Nem fordult meg, tovább keresett. Végre ráakadt az eldugott munkára. Felütötte és lapozgatni kezdett. A szeme egyre káprázott. Az öreg ember végig simitotta rajta tenyerét. A keze nedves lett szeméről . . . Bacsó Péter elbámulva nézte a szétmázolt nedvességet. Mi ez? A szemeim vizesek. Harminc év óta nem sirtam . . . Hogy jutok most e könyeyéshez?

Nevetni akart, de görcsös csuklás lett belőle. Torka összeszorult s szemei kidüledtek . . . Egyszerre földhöz vágta a könyvet s egész erejéből rádobbantott a padlóra.

— Az irgalmát! Az ember nem csalhatja meg magát. Hiába tettem magam. Dühös vagyok. Sirni, orditani, fojtogatni szeretnék . . . Meggyalázták a vérem! A vérem! . . . A nyomorult . . . a nyomorult! . .

Folyt. köv.

Tölgyfarönk

1 éves vágásu, 200 cm hosszu 15—30 cm vastag, valamint

bükfa boksa szén

teljesen száraz, ömlesztve waggon tételekben azonnali szállitásra kapható **Polyánszky Oreszt** tüzifa- és szén. kereskedőnél **Piac-u. 58.** Telefon 182.

Csokoládé | Cacaó
Dessertek | Tea
Likőrök | Rum

mindenféle csemege és felvágottak a legolcsóbb árban beszerezhetők

Burg Sámuel

fűszer és csemege üzletében,
Csokonai-színházzal szemben.

Gyermekének

sehol sem talál megfelelőbb és egyuttal praktikusabb ruházati cikkeket mint a Dr. HEGEDŰSNÉ Simonffy-utca 2. sz. alatti

Gyermek-divatházában

Ruházati czikkeket vegyünk gyermekeinknek!

Könyvtárakat

és egyes müveket is legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarék-palota

Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

MAGA HAMIS fogakat, brilliánst, aranyat, ezüstöt a legmagasabb napi áron adhat el. — Ékszerek, órák nagy választékban. — Elsőrendü saját javitómühely. — Ugyanott Brüsch régiségkereskedő.

BENEDIKT JENŐ ékszerész,
Verbőczy-utca 2. szám. (Iparkamara-épület.)

MOST JELENT MEG! **A bolsevizmus Magyarországon.**

!!!

Kapható:
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében.

Andrássy Gyula gróf, Matlekovits Sándor, Berzeviczy Albert és Wlassics Gyula báró közreműködésével szerkesztette
Gratz Gusztáv.
Ezen terjedelmes 850 oldalas nagy mű ára felárral **460 korona.**

„TURUL" Ingatlanforgalmi Iroda
Debreczen, Szent Anna-u. 29. I, ajtó. Telefon 178.

A **Nap-utcán** hatalmas szép nagy modern ház azonnal eladó.

A fütőház háta megett levő Boldogfalvakert **Gázgyár-utca 4. sz. ház** közvetlen a Killer butorgyár mellett azonnal eladó. Van rajta 2 szoba, 2 konyha, 2 kamara, nyitott jóvizü kut, cca 380 □-öl területtel. Az épület cseréppel és bádoggal van fedve. Vétel esetén 1 szoba konyha május 1-én át lesz adva.

Vénkert **Sinai Miklós-utca 19. számu** sarok ház, villanyos megálló mellett. Az épület szoba-, konyha- és mellékhelyiségekből áll. Van hozzá circa 540 □-öl szőllő 25 drb termő gyümölcsfával.

Kabán jóforgalmu vendéglő, kávéház teljes felszereléseivel, épülettel együtt azonnal eladó.

A vágóhid háta megett a Bihari telepen. A sorompótól 2 percnyire levő Lahner-utca 4. sz. alatt 4800 □-öl pusztaföld és ugyanott 1600 □-öl szőllő van eladó. Az eladási feltételek irodánkban bármikor megtekinthetők.

Kaszás-telep 43. számu pusztaföld cca 1540 □-öl azonnal eladó. A föld egyik oldala fel is van keritve.

Ha gyorsan és díjmentesen akarja eladni házát, ugy forduljon teljes bizalommal irodánkhoz, hol hivatalos órák alatt **d. e. 9—10, d. u. 3—5 óráig** mindenkor rendelkezésére állunk ügyfeleinknek.
Keresünk megbizóink részére házakat, földeket, akác- és tölgyerdőket.

Kis tárcanaptárak
valódi elefántcsont és békateknő bőr különleges kötésekben
Előjegyzési naptárak
díszes, kosaras falii **Tömbnaptárak**
viszonteladók részére is igen nagyválasztékban kaphatók
Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében DEBRECZEN, PIAC-UTCA 34. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések dija hétköznap 10 szóig **15 korona**, minden további szó **1·50 kor.** Vasár- és ünnepnapokon 10 szó **K 20·—**, minden további szó **K 2·—** Vastag betükből szedett szavak kétszeresen számittatnak.

POSTA

Izr. urileány, kinek saját fűszerüzlete, teljes lakberendezése, lakása és 50.000 korona hozománya van, férjhez menne jobb kereskedőhöz. Levelet a kiadóhivatal továbbit „Biztos jövő" jelige alatt.

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat legmagasabb árban veszek **Schiffmann** ékszerész, Piac-u. 67.

130 koronát fizetek aranyért. Krámer Arany-Bika-bérház 3.

Elsőrendü tüzifát nagyobb mennyiségben veszünk. Árajánlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

Ólmot, ólomcsöveket, ólomedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. — Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Jól jövedelmező müszaki iparvállalat azonnal beköltözhető három szobás lakással eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Finom gesztenye nagyban 32.— koronáért kilónként kapható Hatvan-utca 18.

Valódi szegedi rózsapaprikát cserélnék tiszta házi zsirért. Egy kiló zsirért egy kiló paprikát adok. Cim a kiadóban.

Eladó gyermekjátékok, egy pár 38. és egy pár 35-ös valódi gummi sárcipő. — Cim a kiadóban.

Hangverseny gramofon teljesen uj állapotban 41 legujabb kitünően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésben.

Tiszta egész ives makulatura papir (ujság) kapható lapunk nyomdájában.

12 személyes teljes ezüst evő készlet eladó. Cim a kiadóhivatalban.

KERESLET.

Aranyat, mindenféle ezüstöt, briliantot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Szakácsnő jó bizonyitványnyal felvétetik Króh Vilmosnénál Kandia-utca 4/a I. emelet.

Tanuló fiu felvétetik Keiner és Schwarz bőrkereskedésében Csapó utca 13.

Cipőgyár vállalathoz keres társat egy-két millió korona tőkével egy elsőrangu szaktehetség. Tőke biztositva. Radó Dávid Nádudvar.

Kisegitő leány fűszerszakmában jártas azonnali belépésre felvétetik Friedmann és Asztalos cég Széchenyi-utca 6.

VEGYES.

Harisnyafejelés 3 párból 2 párt, ugyszintén trikóból harisnyát olcsón, pontosan készitek. Kossuth-utca 53.

Jó házi koszt kapható. Cim a kiadóba.

Könyvkötő tanuló és egy tanuló leány a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

Különbejáratu butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban.

Gyönyörü gyermek ruházati cikkek dr. Hegedüsné gyermekdivatházában SIMONFFY-UTCA 2.

Könyvujdonságok:

HOLLAENDER FÉLIX: Truck Tamás utja. 2 kötet	K 152.—
MOLY TAMÁS: Szegedi Emma grófnő	81.—
TORMAY CECILE: Bujdosó könyv	92.—
HUGÓ VIKTOR: Nevető ember. 2 kötet	150.—
H. WELLS: Szenvedélyes barátok	34.—
TOLSTOJ: Szevasztopol	55.—
GEORGE H.: Munka, hit és föld. Kötve	65.—
NAGYAR KLASSIKUSOK: A Kisfaludy Társaság matinéinak bevezető előadásai	23.—
SCIPIADES EDE: Szülészeti előadásai	65.—

ANGOL KÖNYVTÁR:

1. Rip van Winkle by W. Irwing 6.90
2. Lafcadio Ham: The Story of Minni-Nasch Hoichi . . . 10.40
3. Wells: A Dream of Armagaddon . 10.40

Az árak felárral együtt értendők.

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Saját termésü
fajborokat
nagyban és kicsinyben a legolcsóbb napi árban árusitanak
Friedländer Testvérek
bornagykereskedők
Széchenyi u. 29. Telefon 10-34.

Magyar Naptár
és
Bugyi Naptár
az 1921-ik évre
kitünő tartalommal megjelent
Ára K 34·50
Kapható **Hegedüs és Sándor** r.-t. könyvkereskedésében és minden könyv- és papirkereskedésben.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat a legmagasabb árban veszek POLLÁK ékszerész Piac-utca 79.

Óra- és ékszerjavitó műhely
Hunyadi-utca 12. sz.
8 nap alatt mindenféle javitást jótállás mellett elkészitek
KOHN MÓR.

Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadó: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.